

Hướng dẫn giải và trả lời câu hỏi trong bài Hướng dẫn tự học lớp 7 trang 101 Tập 1 bộ sách Cánh diều chính xác nhất, mời các em học sinh và phụ huynh tham khảo.

Soạn Ngữ văn lớp 7 Bài: Hướng dẫn tự học trang 101 (Cánh diều)

Câu 1 (trang 101 sgk Ngữ văn lớp 7 Tập 1): Tìm đọc một số bài phân tích các văn bản Đất rừng phương Nam (Đoàn Giỏi), Buổi học cuối cùng (Đô – đê), Búp sen xanh (Sơn Tùng), Bó của Xi - mông (Mô-pa-xăng), Mẹ (Đỗ Trung Lai), Ông đồ (Vũ Đình Liên), Tiếng gà trưa (Xuân Quỳnh), Hai vạn dặm dưới đáy biển (Véc-nơ), Người về từ Sao Hỏa (En-di Uya),...

Trả lời:

Mẹ (Đỗ Trung Lai): <https://giaoducthoidai.vn/van-hoa/den-voi-bai-tho-hay-me-3834888.html>

Đất rừng phương Nam (Đoàn Giỏi): <https://revelogue.com/sach-dat-rung-phuong-nam/>

Búp sen xanh (Sơn Tùng): <https://vov.vn/van-hoa/van-hoc/bup-sen-xanh-tac-pham-tam-huyet-nhat-kinh-dang-len-bac-cua-nha-van-son-tung-876342.vov>

Câu 2 (trang 101 sgk Ngữ văn lớp 7 Tập 1): Đọc một số bài nghị luận văn học và ghi lại những đoạn văn mà trong đó tác giả phân tích cái hay, cái đẹp của tác phẩm văn học.

Trả lời:

Đến với bài thơ hay: Mẹ

Lung mẹ còng rồi

Cau thì vẫn thẳng

Cau - Ngọn xanh rờn

Mẹ - Đầu bạc trắng

Cau ngày càng cao

Mẹ ngày càng thấp

Cau gần với trời

Mẹ thì gần đất

Ngày con còn bé

Cau mẹ bỏ tư

Giờ cau bỏ tám

Mẹ còn ngại to

Một miếng cau khô

Khô gầy như mẹ

Con nâng trên tay

Không cảm được lệ

Ngẩng trời hỏi vậy

sao mẹ ta già

Không một lời đáp

Mây bay về xa

Đỗ Trung Lai

Bao nổi đắng cay, buồn vui cuộc đời của mẹ đều được miếng trầu cau chứng kiến. Túi trầu mẹ nhẹ hay nặng cũng gắn với bao đầy vui nỗi niềm.

Nhà thơ **Đỗ Trung Lai** đã chọn hình ảnh cây cau để ví von so sánh với mẹ là một phát hiện khá tinh tế, nhiều biểu cảm, không chỉ về hình thể bên ngoài mà cả sự sâu lắng bám đót thời gian thân phận của một đời người...

Làng quê nông thôn Việt Nam vườn ai mà chẳng thấy bóng dáng cây cau cũng như xóm thôn làm sao thiếu vắng được bóng mẹ. Mẹ tựa vào cây cau không như là gậy chống mà còn là khát khao từng nấc như ước vọng về tương lai con cháu về sự sum vầy sum suê của buồng cau trĩu quả.

Mẹ thì bao mong mỏi nhưng rồi thời gian khắc nghiệt như một quy luật luân hồi muôn đời: “Lung mẹ còng rồi - Cau thì vẫn thẳng” và: “Cau - Ngọn xanh ròn, Mẹ - Đầu bạc trắng”. Hai sắc màu trái ngược nhau, hai hình dáng tương phản nhau tạo ra một ám ảnh lập tứ cho tiếng thơ tiếng lòng quặn bao nỗi thất khi: “Cau gần với trời - Mẹ thì gần đất”.

Trời và đất, cao và thấp cứ chênh chao nhất là khi nhà thơ sử dụng nhịp thơ bốn chữ cứ có cảm giác cứ như lập cập, thồn thức, gieo gieo từng giọt nước mắt lặn vào trong buốt nhói với bao chiêm nghiệm.

Miếng cau bỏ ra ngày càng nhỏ cũng đủ gọi cho ta tuổi già món mèm của mẹ. Cau bỏ tư rồi cau bỏ tám như những chia sẻ, san sẻ hút dần sức lực của mẹ.

Chỉ qua hình ảnh miếng cau: “Một miếng cau khô - Khô gần như mẹ” cũng đủ bao cảm thông héo hắt khi: “Con nâng trên tay - Không cầm được lệ”. Hai chữ “nâng” và “cầm” đều chỉ động thái của tình cảm. Nếu “nâng” trang trọng kính trọng biết bao thì “cầm” lại nén bao đắng đót bấy nhiêu.

Tùng cặp biểu cảm được song hành tạo ra bao chất chứa, lời ít mà vọng xa. Chính đây cũng là sự vận động cảm xúc của bài thơ “Mẹ” dồn nén để buột ra câu cảm thán mang âm hưởng điệu hành trong thơ văn cổ: “Ngẩng trời hỏi vậy - sao mẹ ta già”.

Câu hỏi tự vấn đất trời cũng chính là tự vấn lòng mình. Thơ đã chạm được đến nỗi người, cõi người vừa dăm dăm vừa trống trải. Một sự cô đơn ngổ như vô vọng: “Không một lời đáp - Mây bay về xa”.

Nhưng lại không thất vọng vì hàng cau còn đó vun vút cao như một nỗi lòng và niềm tin của mẹ. Một niềm tin bền bỉ ấm áp miếng trầu. Và “mây bay về xa” hay mái đầu mẹ bạc hòa vào mây trắng...

Ngọc Phú

- Trong bài phân tích bà tác giả đã phân tích cái hay, cái đẹp trong cả nội dung và nghệ thuật của bài thơ Mẹ.